

Theoretical aspects of organizational and economic mechanism in vegetable

Sergii Dementyev

Southern Branch of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine «Crimean Agrotechnological University», Simferopol, Ukraine

---

Keywords:

Vegetable
Organization
Economic
Efficiency

Article history:

Received 04.12.2013
Received in revised
form
27.01.2014
Accepted 28.02.2014

**Corresponding
author:**

Sergii Dementyev
E-mail:
seryoga.89@bk.ru

Abstract

Introduction. One of the promising directions of the efficiency improving of vegetables production for population of fresh production within the recommended standards is the creation and optimization the organizational- economic mechanism.

Materials and methods. The investigations are based on an analysis of the literature, observations, and results of the company, which is engaged in growing vegetables in the Crimea.

Results. Analysis of the literature showed that the problem of organization and functioning of the economic mechanism in olericulture is studied poorly. The proposed schemes of organizational-economic mechanism of efficiency increasing in agriculture determine the general principle of building relationships in the production, as well as reveal their components and connections. In addition, it was stated that not only elements of the enterprise's management system influence on vegetable production, but also market instruments with state mechanism does. The paper generalizes the scheme of state regulation mechanism of vegetable production.

Conclusions. The essence of organizational-economic mechanism as well as the basics of its operation in agriculture is determined.

Теоретичні аспекти функціонування організаційно-економічного механізму в овочівництві

Сергій Дементьєв

*Південний філіал Національного університету біоресурсів та природокористування України «Кримський агротехнологічний університет»,
Сімферополь, Україна*

Вступ

Кінець ХХ сторіччя характеризувався значними реформами в усіх сферах життя на пострадянському просторі. Значних змін зазнав й агропромисловий комплекс. Відмова від адміністративно-командної моделі економіки та реорганізація колективної форми власності породили велику кількість нових можливостей і перспектив розвитку для виробників аграрної продукції. Проте такий перехід виявився для аграріїв складним іспитом, адже на той час вони не мали ані досвіду функціонування в нових умовах, ані зрозумілих правил й культури ведення бізнесу, ані навіть методологічних розробок створення ефективної господарської системи.

Неможливість використання старих методів керування виробництвом, а також намагання враховувати потреби ринку поступово наблизили науковців та практиків ведення бізнесу до потреби вивчення та застосування нових схем взаємодії суб'єктів господарювання та їх елементів. Особлива увага стала припадати на вивчення економічних механізмів, що діють в процесі виробництва та реалізації продукції, адже вони використовують існуючі зв'язки та відносини між складовими системи для підвищення ефективності діяльності.

Матеріали і методи

Дослідження виконані на основі аналізу поточної ситуації, що склалася в овочевому підкомплексі АР Крим. Метод спостережень, що застосовано при вивченні елементів механізму та зв'язків між ними, доповнено графічним аналізом для наочного зображення та кращого розуміння. Погляди вчених на проблему визначення суті організаційно-економічного механізму, а також складу його компонентів досліджувалися за допомогою монографічного методу. Індуктивний метод застосовувався при вивченні діяльності ПСП «Мрія» Сакського району АР Крим, що дозволило поширити результати досліджень на інші підприємства галузі.

ПСП «Мрія» розташовується в степовій зоні півострову, має сучасну систему зрошення на площі 102 га та спеціалізується на вирощуванні овочів у відкритому ґрунті й зерноводстві (станом на 1 січня 2013 р.). Підприємство є лідером з вирощування овочів в своєму регіоні та на кооперативних засадах сприяє розвитку овочівництва в господарствах населення. Площа земельних угідь складає 370 га, з якої в 2012 році було отримано 4037 тис. грн. валової товарної продукції, з якої 1063,2 тис. грн. прийшлося на овочі відкритого ґрунту.

Результати та обговорення

Останні роки різного роду механізми набули надзвичайного розповсюдження. Саме поняття «механізм» було запозичене з технічних наук, де використовуються пристрої, що своїм рухом здатні змусити інші деталі також рухатися. В економіці відбувається майже теж саме: виникнення певного явища спричиняє ланцюгову реакцію й серед інших елементів системи. Виходячи з цього, економічні механізми потрібно розглядати як багатоскладову систему, що здатна природнім шляхом регулювати процеси створення та розподілу капіталу.

Поняття механізму є надзвичайно містким та багатогалузевим. В економічній теорії виділяють велику кількість механізмів, таких як економічний, організаційний, правовий, управлінський, державний, фінансовий та ще багато інших. Досить часто, особливо в працях економістів радянського періоду, зустрічається поняття господарського механізму, що визначає загальний принцип будови суспільства та включає до себе більшість з перелічених механізмів. Ми дотримуємось думки щодо ієрархічної будови механізмів, де кожен з них не є відокремленим, а знаходиться у горизонтальному й вертикальному зв'язку з іншими механізмами, що утворюють єдину систему. Це значить, що в економіці діє величезна кількість механізмів, що утворюють ціле сімейство і кожен з них включає до себе механізми більш низького порядку й одночасно є елементом вищого. Виходячи з цього, вивчення механізму має бути комплексним.

Намагання створити саморегулюючу систему, яка б стабільно приносила високий результат від діяльності привернули увагу теоретиків й керівників бізнесу до організаційно-економічних механізмів. Даний різновид економічного механізму досить швидко набрав популярності в різних сферах знання та галузях економіки, через що виникли певні труднощі в трактуванні цього поняття. Найбільш загально прийнятим визначенням організаційно-економічного механізму виступає його трактування як сукупність форм, методів, інструментів та важелів впливу на діяльність суб'єкту для досягнення певного ефекту [5, с. 140].

Таке тлумачення є досить універсальним та відображає елементи впливу керуючої системи на керовану. В більшій мірі ми поділяємо думку авторів щодо такої інтерпретації даного поняття, проте залишається невирішеним одне важливе питання щодо необхідності постійного регулювання й контролю такого механізму. Організаційно-економічний механізм має використовувати ринкові важелі та природній зв'язок між елементами системи, доповнені організаційними інструментами впливу.

Існують й інші підходи до розуміння сутності організаційно-економічного механізму. За визначенням Л. Гурвіца він являє собою «стратегічну гру на основі взаємодії економічних суб'єктів» [2]. Дійсно, таке тлумачення відображає багатогранність зв'язків та відносин між елементами механізму, проте воно в більшій мірі властиво рівню макроекономіки, а не для окремого підприємства.

Заслуговує на увагу й позиція Ю.Я. Лузана щодо пошуку сутності організаційно-економічного механізму. На думку науковця вона полягає у визначенні правил «...економічної гри, орієнтуючи діяльність і поведінку господарюючих суб'єктів у напрямі реалізації визначених цілей» [3, с. 4]. Така інтерпретація, на нашу думку, є досить вдалою та багатогранною, адже діяльність може змінюватися, елементи механізму також не є постійними, тому важливо виявити саме зв'язки між ними, причини й наслідки змін певних обставин, а також встановити правила за якими буде здійснюватися діяльність суб'єктів. Саме так при варіації складових елементів

організаційно-економічного механізму бажаний результат буде залишатися незмінним.

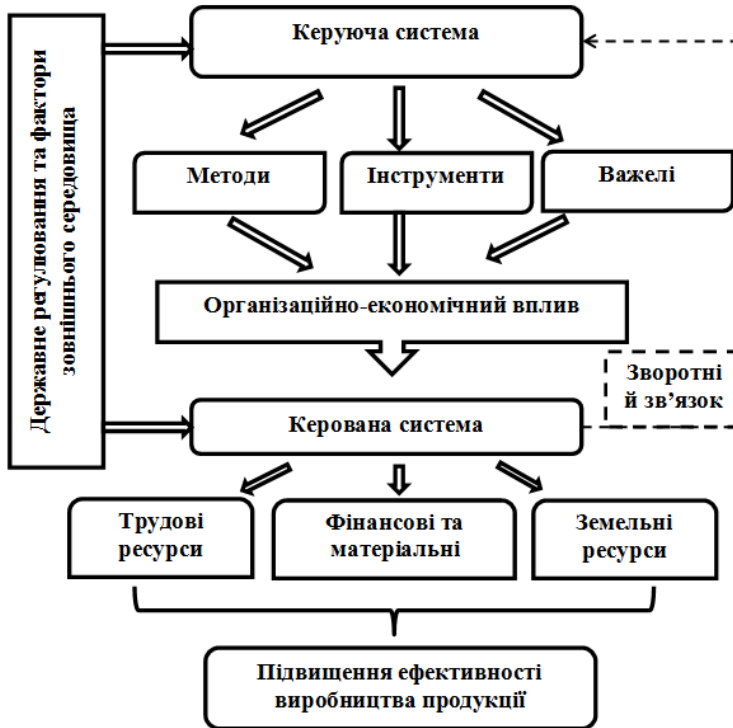
Особливої точки зору стосовно визначення поняття «організаційно-економічний механізм» дотримуються Л.Є. Довгань та Г.О. Дудукало. Вчені розглядають його кризь призму менеджменту як «...систему формування цілей і стимулів, які дозволяють перетворити у процесі трудової діяльності рух (динаміку) матеріальних і духовних потреб членів суспільства на рух засобів виробництва і його кінцевих результатів, спрямованих на задоволення платоспроможного попиту споживачів» [1]. Дане трактування, беззаперечно, має право на існування та розкриває елементи механізму з іншої точки зору. Так, сформовані методи й інструменти впливу керуючої системи на керовану є нічим іншим як засобами реалізації цілей суб'єкту, а стимули використовуються в якості важелів. Проте подібний підхід суперечить природній сутності самого механізму, адже механізм може проявлятися лише тоді, коли початкові економічні явища зумовлюють виникнення інших, без додаткових імпульсів [4, с. 91]. Таким чином, для виявлення дієвого організаційно-економічного механізму потрібно враховувати лише природні стимули й важелі для отримання достовірного результату.

Сучасні умови господарювання не наділяють підприємців повною свободою в діяльності. Так чи інакше кожен з них відчуває вплив та регулювання зі сторони влади. Саме тому деякі автори при визначенні сутності організаційно-економічного механізму приділяють увагу державному регулюванню економічних відносин, а також наголошують на спільному використанні дії державного й ринкового механізмів [6]. Ми поділяємо думку авторів про неможливість існування наразі чистого ринкового механізму, тому державний механізм регулювання діяльності підприємств має бути врахований.

Дослідивши підходи вчених до проблеми трактування організаційно-економічного механізму, вважаємо, що під даним терміном варто розуміти систему взаємопов'язаних елементів, яка використовує природній зв'язок між ними, а також засоби державного й ринкового регулювання для досягнення встановленої мети.

Організаційно-економічний механізм дуже сильно залежить від сфери його функціонування, проте існують й спільні елементи. Так, на нашу думку, обов'язковими складовими є керуюча та керована системи, методи, інструменти й важелі впливу, а також кінцевий результат, або мета його діяльності. Загальна схема організаційно-економічного механізму підвищення ефективності виробництва продукції в сільському господарстві наведена на рис. 1.

З рисунку видно, що не лише керуюча система впливає на діяльність залежної частини механізму, а й елементи державного та ринкового регулювання разом з іншими факторами зовнішнього середовища підприємства. Найбільш дієвими та масштабними засобами державного впливу на діяльність підприємства є податкова діяльність, фінансово-кредитна політика, антимонопольні заходи, а також дотації, санкції та квотування. Досить часто саме ці фактори є стримуєчими для розвитку підприємництва та визначають інвестиційний та економічний клімат в країні, а отже повинні бути вчасно виділені та враховані. Державний механізм регулювання господарської діяльності підприємств був поширений за адміністративно-командної економіки, проте нині постала необхідність в інших способах регулювання. Набувають актуальності ринкові елементи регулювання, що особливо яскраво проявляються в конкурентному середовищі виробників.

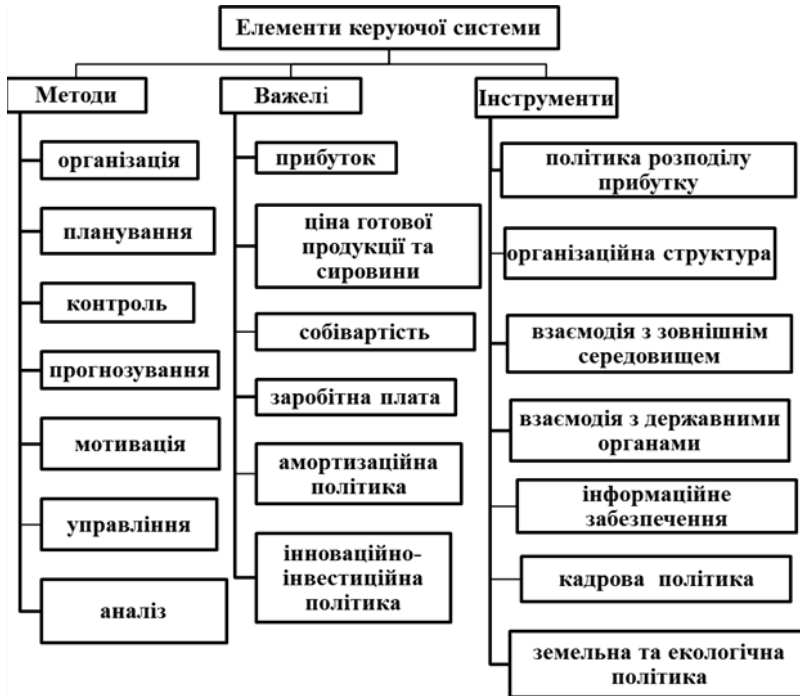
Рис. 1. Загальна схема організаційно-економічного механізму підвищення ефективності виробництва продукції в сільському господарстві

Ринкові фактори впливу пов'язані, перш за все із попитом на продукцію та співвідношенням його з пропозицією, ринковою ціною, платоспроможністю населення, обсягами, інфраструктурою та кон'юнктурою ринку, а також еластичністю попиту та пропозиції. Наведені елементи ринкового середовища впливають на господарську діяльність підприємств більш м'яко та прогнозовано, на відміну від державних методів. До того ж, ринкові фактори створюють саме ті необхідні для розвитку стимули й природні важелі регулювання, таким чином формуючи економічний механізм.

В класичному розумінні ринок є саморегулюючою системою, що за допомогою важелів впливає на співвідношення виробництва й споживання, стимулює виробників до підвищення конкурентоспроможності через зниження ціни, підвищення якості продукції чи надання їй додаткової корисності, формує справедливі ціни реалізації та надає можливість вільного вибору товару й покупця [7,8]. Проте наразі така ситуація не є типовою для ринку сільськогосподарської продукції, адже тик чи інакше відчувається державне регулювання цін, монополізація певних галузей, а також недоброякісна конкуренція, бар'єри доступу на ринок та інше. Виходячи з цього, ринковий механізм регулювання відносин з виробництва та реалізації продукції в аграрному секторі не можна назвати ефективним, проте все більше він визначає перспективи розвитку підприємств і тому має бути вивченим та прийнятим до уваги.

Організаційно-економічний вплив керуючої системи здійснюється за допомогою різноманітних методів, важелів та інструментів. Кожен з них є важливим та регулює певну сторону механізму. Елементи даних складових наведені на рис. 2.

Методи впливу на керовану систему представляють собою сукупність дій, спрямованих на досягнення поставленої мети. На нашу думку вони в якісь мірі тотожні з загальними функціями менеджменту: організація, планування, контроль, мотивація, проте доповнені прогнозуванням, аналізом та управлінням. Досить важко відокремити організаційні методи від економічних, адже саме комплексно вони забезпечують найкращий результат.

Рис. 2. Елементи керуючої системи організаційно-економічного механізму підвищення ефективності виробництва в сільському господарстві

Важелі впливу належать в більшій частині до економічної складової механізму. З суті даного поняття витікає, що це певні події, ресурси, стимули, ідеї, що здатні змінювати ситуацію, перебіг подій та кінцевий результат. Так, найкращим важелем для зміни кількісного та якісного складу персоналу, а також його мотивації виступає заробітна плата та інші матеріальні й нематеріальні стимули; для оновлення виробничих фондів рушійною силою буде амортизаційна та інвестиційно-інноваційна політика підприємства; для виробництва продукції – її собівартість, ціна реалізації та прибуток. Саме економічні важелі відіграють значну роль у розвитку підприємства та підвищенні ефективності його діяльності, адже вони впливають безпосередньо на засоби виробництва.

Інструменти організаційно-економічного механізму представляють собою конкретні форми впливу та взаємодії між системами механізму. Дана складова

належить більше до організаційної складової механізму, проте не позбавлена й економічних закономірностей. Інструменти направлені на забезпечення діяльності факторів виробництва: праці, земельних та фінансових й матеріальних ресурсів. Сама ця складова встановлює правила функціонування елементів залежної системи, визначає порядок дій та регламентує відносини між ними.

До інструментів впливу належить також інформаційне забезпечення, а також взаємодія з державними органами, ринком та іншими суб'єктами зовнішнього середовища підприємства. Перелічені напрями діяльності є надзвичайно важливим та просто необхідними. Інформація про стан ринку, його кон'юнктуру та насиченість використовується для планування асортименту та кількості продукції, державні стимули та податки змушують оптимізувати виробництво, а конкурентне середовище ринку разом із попитом населення вважаються стимулом для зміни якості, кількості та асортименту продукції, а також корегування напрямів діяльності.

Елементи керованої системи також можна розкрити більш детально, проте на наш погляд, вони й самі представляють собою окремі, більш дрібні механізми. В результаті розуміння цього, запропоновану на рис. 1 загальну схему механізму можна представити у вигляді сукупності механізмів, що разом утворюють один вищого порядку (рис. 3).

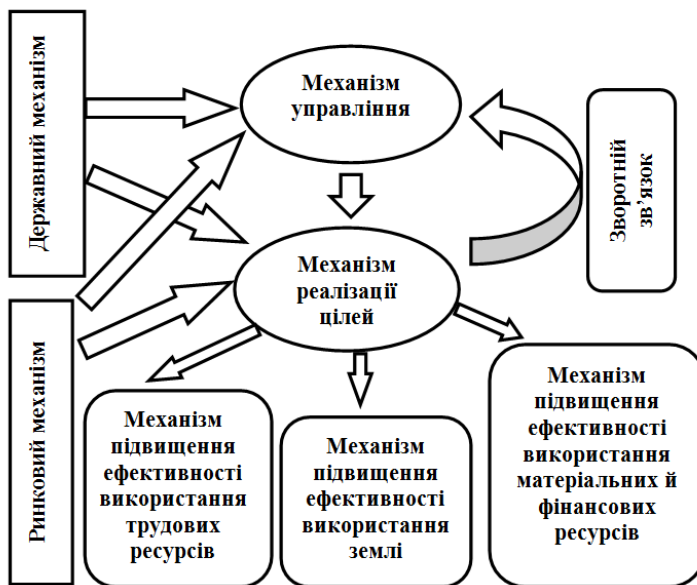

Рис. 3. Схема організаційно-економічного механізму підвищення ефективності виробництва продукції в сільському господарстві як взаємодії окремих механізмів

З наведеного рисунку видно, що на підвищення ефективності виробництва продукції в сільському господарстві впливають значна кількість механізмів, які також можна розділити на складові більш низького рівня. Так, наприклад, механізм підвищення ефективності використання трудових ресурсів може включати механізми мотивації, підвищення продуктивності праці, підвищення кваліфікації робітників, розподілу працівників за посадами та підрозділами та інші. Механізм використання земельних ресурсів поєднує механізми з підвищення врожайності, механізми

сівозміни, внесення добрив та пестицидів та багато інших. Нарешті, механізм використання фінансових й матеріальних ресурсів об'єднує механізми формування й розподілу прибутку, зниження витрат, а також механізми оновлення та модернізації виробництва.

Склад елементів організаційно-економічного механізму залежить від галузі та мети його функціонування, через що наявні певні особливості, а також відмінності. Беручи до уваги організаційно-економічний механізм підвищення ефективності виробництва в межах окремого підприємства, особливістю його функціонування в рослинництві буде врахування природних умов, якості ґрунту, специфіки роботи з живими організмами, яскраво вираженою сезонністю та інше. До того ж, відмінності в технології вирощування культур, агротехніці, певних потребах культур до зберігання, транспортування та реалізації вимагає вузькоспеціалізованого підходу до визначення сутності та побудови організаційно-економічного механізму підвищення ефективності виробництва окремої галузі чи культури.

До мети створення організаційно-економічного механізму в овочівництві належить не лише підвищення ефективності виробництва овочів в агропромислових підприємствах, а й отримання оптимального прибутку разом із досягненням соціального ефекту. Виходячи з цього, загальною метою функціонування організаційно-економічного механізму в овочівництві має бути підвищення ефективності виробництва овочів, а також отримання соціальних благ. До того ж зазначимо, що кожен механізм в агропромисловому комплексі повинен не лише враховувати інтереси конкретного суб'єкту, а й створювати умови досягнення спільного прогресу всіх учасників процесу.

Суб'єктами керуючої системи виступають власники та керівники підприємств, а також головні спеціалісти, акціонери й учасники кооперативів. Саме ці люди формують стратегію, мету, довгострокові та поточні цілі розвитку підприємства, а також здійснюють щоденне керівництво. За допомогою методів, важелів та інструментів формується організаційно-економічний вплив на фактори виробництва. Для підприємств, що займаються вирощуванням овочів, до таких належать жива та механізована праця, земельні ресурси, або субстрат (для вирощування овочів у захищеному ґрунті за методом малооб'ємної гідропонної технології), а також матеріальні ресурси (техніка, обладнання, споруди та інше) й фінансові (власні кошти підприємства, кредити, лізинг, залучені кошти, добровільні внески та інше).

З набуттям ринкових основ господарювання все більшого впливу на функціонування підприємства оказує ринковий механізм. Особливо яскраво це спостерігається саме на виробниках овочевої продукції. Через те, що овочі входять до найважливіших продуктів харчування, а також наявності великої кількості господарств населення, що займаються їх вирощуванням, крупних товаровиробників й імпортерів, конкуренція на ринку овочів досить істотна. Проблем додає також відсутність регулювання обсягів та асортименту продукції, що виробляється, адже зберігання овочів в спеціалізованих овочесховищах наразі є невирішеним питанням не тільки в АР Крим, а й по всій Україні. Результатом цієї ситуації є значне коливання цін на свіжі овочів в період масового збирання, а також навесні, що робить овочівництво дуже ризикованою галуззю.

Можливим виходом з ситуації, що склалася в овочевому комплексі, є розвинення великотоварного виробництва шляхом підвищення ефективності їхньої діяльності. Найбільш дієвим та актуальним інструментом вирішення цієї задачі є створення та вдосконалення організаційно-економічного механізму підвищення ефективності виробництва продукції овочівництва в агропромислових підприємствах, що буде

спиратися на керівництво всередині підприємств та зазнавати впливу державного й ринкового механізмів [9]. Проте окрім спеціалізованих та неспеціалізованих підприємств, що вирощують овочі, такий механізм має включати й регулювання діяльності господарств населення, адже вони займають значний сегмент ринку овочевої продукції. Схематичний устрій державного механізму регулювання виробництва овочів у різних категоріях господарств з вирощування овочів наведено на рис. 4.

З рисунку стає зрозумілим, що виробництво продукції овочівництва не обмежується на рівні підприємства чи господарства населення. Прямо чи опосередковано воно зазнає впливу державних органів управління, ринкового механізму, інших елементів зовнішнього середовища та навіть зовнішньополітичної ситуації країни.

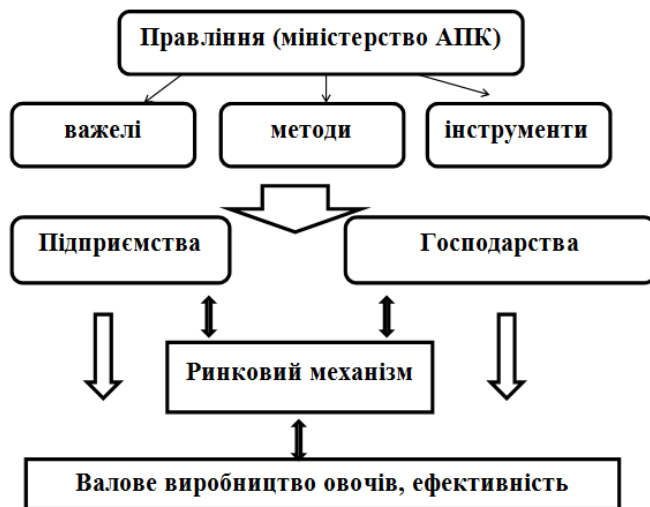

Рис. 3. Загальна схема державного механізму регулювання виробництва овочів

Таким чином, організаційно-економічний механізм підвищення ефективності виробництва овочів в агропромислових підприємствах являє собою величезну систему, що включає до себе елементи не лише ті, що знаходяться під впливом окремого підприємства, а й складові ринкового та державного механізмів регулювання їхньої діяльності. Метою функціонування державного механізму регулювання виробництва овочів в АР Крим є найповніше задоволення потреб населення й відпочиваючих у свіжій овочевій продукції, а також виробництво її з оптимальними показниками дохідності й ефективності.

Висновки

1. Організаційно-економічний механізм має стати рушійною силою в підвищенні ефективності виробництва продукції овочівництва в агропромислових підприємства, а також забезпеченні жителів та рекреантів АР Крим свіжою високоякісною продукцією.

2. Організаційно-економічний механізм являє собою систему взаємопов'язаних елементів, яка використовує природній зв'язок між ними, а також засоби державного й ринкового регулювання для досягнення встановленої мети.

3. Організаційно-економічний механізм є системою механізмів і, в свою чергу, є елементом системи більш високого рівня.

4. Організаційно-економічний механізм підвищення ефективності виробництва овочів в агропромислових підприємствах являє собою величезну систему, що включає до себе елементи, що знаходяться під впливом окремого підприємства, а також знаходиться під впливом ринкового та державного механізмів регулювання.

5. Для забезпечення сталого розвитку овочівництва й забезпечення населення свіжою вітчизняною продукцією овочівництва необхідний розвиток спеціалізованих підприємств, а також виликотоварного виробництва.

Література

1. Довгань Л.Є., Дудукало Г.О. Формування організаційно-економічного механізму ефективного управління підприємством [Електронний ресурс] / Л.Є. Довгань, Г.О. Дудукало // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2012. – Режим доступу: <http://economy.kpi.ua/uk/node/376>
2. Измайлов С. Теория экономических механизмов (Нобелевская премия по экономике 2007 г.) / С. Измайлов, К. Сонин, М. Юдкевич // Вопросы экономики. – 2008. – № 1. – С. 5–27.
3. Лузан Ю.Я. Організаційно-економічний механізм забезпечення розвитку агропромислового виробництва України: теоретико-методологічний аспект / Ю.Я. Лузан // Економіка АПК. – 2011. – № 2. – С. 3-12.
4. Тульчинська С.О. Функціонування організаційно-економічного механізму інноваційного процесу / С.О. Тульчинська // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 1. – С. 89-95.
5. Фесенко І.А. Організаційно-економічний механізм управління ресурсним потенціалом вугледобувних підприємств / І.А. Фесенко // Вісник економічної науки України. – 2010. – № 1. – С. 138-142.
6. Шевченко Г.М. Принципи побудови організаційно-економічного механізму формування та використання природно-рекреаційного потенціалу території / Г.М. Шевченко // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. – 2007. – № 1. – С. 60-66.
7. Aziz Karimov. Economic Inefficiency and Shadow Prices of Inputs: The Case of Vegetable Growing Farms in Uzbekistan // Procedia Economics and Finance. - 2013, – Vol. 5, Pp. 403–412
8. Jinyou Hu, Xu Zhang, Liliana Mihaela Moga, Mihaela Neculita. Modeling and implementation of the vegetable supply chain traceability system / Food Control. - 2013. - Vol. 30, Is. 1. - Pp. 341-353
9. Niels Fold State regulation of agro-industries in developing countries. Governance systems in the vegetable oil industry of Malaysia and Zimbabwe / Geoforum. – 1998. – Vol. 29, Is. 4. – 1998. - Pp. 393-412.

References

1. Dovhan L.Ye., Dudukalo H.O. (2012), *Formuvannya orhanizatsiino-ekonomichnoho mekhanizmu efektyvnoho upravlinnia pidpriemstvom*, Ekonomichniy visnyk NTUU «KPI», available at: <http://economy.kpi.ua/uk/node/376>
2. Izmaylov S., K. Sonin M. Yudkevich (2008), *Teoriya ekonomicheskikh mekhanizmov (Nobelevskaya premiya po ekonomike 2007 g.)*, *Voprosy ekonomiki*, 1, pp. 5–27.
3. Luzan Yu.Ya. (2011), *Orhanizatsiino-ekonomichniy mekhanizm zabezpechennia rozvytku ahropromyslovoho vyrobnytstva Ukrainy: teoretyko-metodolohichniy aspekt*, *Ekonomika APK*, 2, pp. 3-12.
4. Tulchynska S.O. (2008), *Funktsionuvannya orhanizatsiino-ekonomichnoho mekhanizmu innovatsiinoho protsesu*, *Stratehichni priorytety*, 1, pp.89-95.
5. Fesenko I.A. (2010), *Orhanizatsiino-ekonomichniy mekhanizm upravlinnia resursnym potentsialom vuhledobuvnykh pidpriemstv*, *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, 1, pp. 138-142.
6. Shevchenko H.M. (2007), *Pryntsypy pobudovy orhanizatsiino-ekonomichnoho mekhanizmu formuvannya ta vykorystannia pryrodno-rekreatsiinoho potentsialu terytorii*, *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Seriya Ekonomika*, 1, pp. 60-66.
7. Aziz Karimov (2013), *Economic Inefficiency and Shadow Prices of Inputs: The Case of Vegetable Growing Farms in Uzbekistan*, *Procedia Economics and Finance*, 5, pp. 403–412
8. Jinyou Hu, Xu Zhang, Liliana Mihaela Moga, Mihaela Neculita (2013), *Modeling and implementation of the vegetable supply chain traceability system*, *Food Control*, 30, (1), pp. 341-353
9. (1998), *Niels Fold State regulation of agro-industries in developing countries. Governance systems in the vegetable oil industry of Malaysia and Zimbabwe*, *Geoforum*, 29(4), pp. 393-412.